

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

KURULUŞU : AĞUSTOS 1949
AYDA BİR DEFA İSTANBUL'DA ÇIKAR HALKBİLGİSİ DERGİSİ
SAHİBİ : İHSAN HİNÇER

No. 219

EKİM 1967

YIL : 19 — CİLT : 11

Kitaplar Arasında :

“ O Ğ U Z L A R , , ”

Yazan : Aydın TANERİ

Prof. Dr. Faruk Sümer “Oğuzlar (Türkmenler) : Tarihleri - Boy teşkilâtı - Destanları”. Ankara, 1967, XXIV + 522 sahife, 3 tablo, 2 harita, Ankara Üniversitesi dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi yayınları : 170. Fiyatı : 56 T.L.

Batı ülkelerinde her milletin kendi millî tarihine dair eserler sık sık yayınlanır. İlim ve fikir adamlarının bu türden eserleri, söz konusu ettiğimiz ülkelerde, fikir hayatını canlandırır ve hareketlendirir. Gazeteler, dergiler ve radyolar bu gibi eserlerin kritiklerini yayınlar. Aydınlar “ilmî hâdise” yaratan bu çeşit eserler ile yakından ilgilenirler. Zira aydın kitle ortak bir geçmişe sahip olan ve birlikte yaşama arzusu gösteren toplumların tarihlerine tam mânâsı ile vakıf oldukları zaman, millî bünyelerinin sıhhatli olabileceğini idrâk etmişlerdir. Gene aydınlar, “tarih suurunun yerleşmediği bir cemiyetin âkubetinin ne olacağını” da bilirler.

Memleketimizde ilim ve fikir hayatı maalesef - sönüktür. Bunun sebeplerini incelemek konumuzun dışında kalır. Ancak, hiç de müsait olmıyan şartlara rağmen durup dinlenmeden çalışan bazı ilim ve fikir adamlarımız bu sahaya canlılık getirmeye olanca güçleriyle çalışmaktadırlar. Gerçekten bir kısım aydınlarımızın alâka duyduğu millî tarihimize ait yayınların son senelerde arttığını ve büyük bir boşluğu doldurduğunu söyleyebiliriz.

Prof. Dr. Faruk Sümer'in yeni yayınladığı “Oğuzlar” adlı eser, bu çeşit ciddi araştırmalara en son bir örnek teşkil etmektedir. “Oğuzlar”ın Türkiye Türkleri ile, İran, Azerbaycan, Irak ve Türkmenistan Türklerinin ataları olduğunu ve Selçuklu ve Osmanlı Hanedanlarının onlardan çıktığını” gözönünde bulundurursak eserin önemini ve değerini belirtmiş oluruz kanısındayız.

Eser, başlıca üç bölümden meydana gel-

miştir. Yazar birinci bölümde başlangıçtan itibaren Oğuzlar'ın tarihini, bu arada Selçuklu Devletinin kuruluşunu ve Selçuklu devrinde Oğuzları incelemektedir. İkinci bölüm boy teşkilâtı ve boylara ayrılmıştır. Yazar burada 24 Oğuz boyu hakkında etraflı bilgi vermektedir. Üçüncü bölüm ise, destanlara tahsis edilmiştir. Bu bölümde başlıca destan kahramanlarından destanların konusundan, destanların ehemmiyetinden bahsedilmekte ve toplu bilgi verilmektedir.

Yazarın ön sözünde işaret ettiği gibi, esere konusundan dolayı uzmanlardan başka aydınlar ve halkın da ilgi göstermesi mümkündür. Yazar bu ifadeyle aslında tevazu göstermektedir. Aydınların, bin seneden beri kesin olarak yerleştiğimiz Anadolu'nun Türk vatanı haline gelmesi hakkında tam bir fikir veren eseri, ellerinden düşürmemeleri gerekir. Prof. Sümer'in işaret ettiği gibi, “eserin yazılmasında onların (aydınların ve halkın) faydalanmasını kolaylaştırmak hususuna elden geldiği kadar dikkat edilmiştir.”

Gerçekten Prof. Dr. Mehmet Altay Köymen'in “Selçuklu Devri Türk Tarihi” (Ankara, 1963) adlı eser, zincirin ilk halkasını teşkil etmektedir. Yazar bu eserinde Büyük Selçuklu İmparatorluğu (1040 - 1157) nun siyasî tarihini ve yapısını incelemiş ve bu konuda ilk defa terkibi bir eser meydana getirmiştir.

Bunu takiben yayınlanan Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu'nun “Selçuklular Tarihi”, (İstanbul, 1964) adlı eseri, ve Prof. Dr. Osman Turan'ın “Selçuklular Tarihi ve Türk - İslâm Medeniyeti” Ankara, 1965) adlı araştırması zincirin diğer halkalarını teşkil etmektedirler.

“Oğuzlar” ın neşri, Ortaçağ Türk tarihine ait son yıllarda yapılan neşriyatı tamamlayıcı mahiyettedir. Böylece, yalnız ilim adamları değil, aydınlar da ilmî hüviyeti haiz, tatminkâr eserler okumak fırsatını elde etmiş olmaktadır.

DERGİMİZ

İstanbul'da Sahaflar'da Elif, Aksaray'da Kitap, Çağaloğlu'nda Öncü, Ankara'da Ulusta Berkalp, Yenişehir'de Aydın ve Sergi Kitabevlerinde satılır.

Eski ve yeni bütün sayılar 1'er liradır.